

מגילה כז. (שורה 14) עד כז: (10 שורות מלמטה)

ביאורים

צד אחד בריבית: מהתורה נאסרה רק ריבית קצוצה (שבזמן ההלוואה נקבע כמה ריבית תשולם). חכמים אסרו גם ריבית שאינה קצוצה. החכמים נחלקו מה הדין בעיסקה שלא ברור מה יקרה בסופה. האם היא תהיה הלוואה בריבית או שהיא תהיה מכר. מקרה זה שבו העיסקה אינה בצורה מובהקת - הלוואה בריבית מותרת לפי ר' יהודה ואסורה לפי חכמים.

מכירת ספר תורה ישן

מותרת: א. כדי ללמוד תורה.
ב. כדי לישא אישה.

אסורה: א. לכל צורך של חולין (אפילו אם אין לו מה לאכול).
ב. כדי לכתוב ספר חדש (מחשש שיפשע ולא יכתוב).

ספק: כדי לקנות ספר תורה חדש שנמצא כבר לפנינו.

ואם מכר: לא יראה ברכה באותן מעות לעולם.

הספק תלוי בהבנת דין 'מעלין בקודש ואין מורידין' האם הדגש הוא להעלות בקודש (ואז אסור להעביר קדושה מספר לספר). או שהדגש הוא לא להוריד (ואז מותר להעביר קדושה מספר לספר).

וכשאין ברירה (כמו להניח ספר על ספר) - מותר.

מעות שנשאר

נשארו ממכירה רגילה של חפץ קדוש:

קונים בהם דבר קדוש.

דין המשנה.

נשארו ממכירה על ידי טובי העיר (ובמעמד אנשי העיר): קונים בהם מה שירצו.

נשארו מגבייה: קונים בהם מה שירצו.

חידושו של רבא.

פסקו עליו צדקה מחוץ לעירו - חייב לשלם:

יחיד - ישאיר את הכסף בעיר.

קבוצה - כשיחזרו לעירם יקחו עימם את הכסף (ויעבירו אותו לגבאי הצדקה).

אך אם יש תלמיד חכם המתעסק בצרכי צבור: הכסף יישאר אצלו בכל מקרה.

משנה

מכירת בית כנסת של רבים ליחיד?

ר' מאיר: אסורה (בכך מורידים אותו מקדושתו).

חכמים: מותרת (אחרת יהיה אסור אף למכור של עיר גדולה לקטנה).

תגובת ר' מאיר: מעיר גדולה לקטנה עדיין יש דברים שבקדושה (כיוון שיש מניין).

תגובת חכמים: יש שם ביטול 'ברוב עם הדרת מלך'.

משנה

מכירת בית כנסת

ר"מ: מותרת בתנאי שאם ירצו יוכלו להחזירו. (כשיטת ר"י הסובר שאין זה ריבית) חכמים: מותרת לכל שימוש חוץ משימוש ביזיון. (מרחץ, בורסקי, טבילה, בית המים) ר' יהודה: מותרת בתנאי שמוכרה לשם חצר. (ואז כל התשמישים מותרים)

מדוע לר"י אין בכך ריבית?

ר' יוחנן: כי 'צד אחד בריבית' מותר.

רבא: כי 'ריבית על מנת להחזיר' מותרת. [ומדובר שהתנו שישלמו את שכירות בית הכנסת אם יחזרו מהמכירה]

המשתין רשאי להתפלל רק לאחר זמן הילוך ד' אמות, משום ניצוצות.

המתפלל רשאי להשתין רק לאחר זמן הילוך ד' אמות, כדי שנפשו תסיים להתפלל.

ורשאי להשתין במקום בו התפלל (תפילת עראי).

ר' זכאי הקפיד לא לעשות כך, ובזכות זאת האריך ימים.